

Belső és külső jel

A férfi különös tárgyat tart felakasztva a nappalija falán: egyszerű, szúrágta göcsörtös fa-ágot, aminek semmi jellegzetes alakja nincs, semmi szépség nem sugárzik róla. Ha kérdezik, miért van ott, ezt meséli: Gyermekként a nagyapámmal jártam le sétálni a parkba, a tó környékére. Egyik nap a nagyapám mosolyogva ballagott utánam, nehéz súlyt cipelt a mellkasában: beteg volt a szíve, egyre rosszabb állapotba került. Hideg tél volt, és a tavat tükörsima jég borította. Csúszkálni akartam, de a nagyapa nem engedte, mert szerinte vékony a jég. Én azonban kihasználtam, hogy nem tud olyan gyorsan járni, s leszaladtam a tóra, hogy legalább egyet csússzak. Hiába kiabált a nagyapám, én mégis nekiindultam. De ahogy futni kezdtem a jégen, beszakadt alattam, s én egy pillanat alatt már a jéghideg vízben kapálóztam. A lábam nem ért le, merülni kezdtem. A nagyapám erején felül rohant a tóhoz, a parton leszakította az egyik fáról ezt a göcsörtös ágot, s felém nyújtotta. Nekem sikerült belekapaszkodnom, s a nagyapám rendkívüli erőfeszítéssel kihúzott. Amíg engem a járókelők gyorsan kabátokba, takarókba burkoltak, a nagyapám hosszú percekig zihálva ült a parton, s a szíve tájékát masszírozta. Még hazagyalogoltunk együtt, de ez a megpróbáltatás túl sok volt a nagypapának. Egy heves szívroham még aznap éjszaka végzett vele. Én másnap reggel sírva gyalogoltam le újra a tópartra. Megkerestem a göcsörtös faágot, amivel a nagyapám megmentette életemet. Azóta itt van a falon, s ameddig élek, ott lesz fölöttem, az ő irántam való szeretetének jele.

Ha a kereszt eredetét kutatjuk vissza kell mennünk egészen az Ókorba, a perzsákhoz. A perzsáktól terjedt el a kereszt, amely kivégzési eszköz volt. Tőlük vették át többek között a rómaiak is ezt a kivégzési módot. Az elítélt nem az egész keresztet vitte a vesztőhelyre, hanem csak a vízszintes szárát, amelyet kiterjesztett karjaira kötöttek, ennek súlya jó 30-40 kg-ot tett ki. A vesztőhelyen szögezték kezeit a vízszintes gerendába, majd illesztették azt a mindig a vesztőhelyen beásott függőleges oszlopba, s végül a lábát is odaszögezték az elítéltnék.

Az elítéltnék rettenetes kínokat kellett kiállni, mire elérkezett a halál, s ez a haldoklás sokszor napokig is eltartott. Oly rettenetes kivégzési mód volt, hogy a Római Birodalomban ezt a római polgárookra nem volt szabad alkalmazni. Csak a gyilkosok, lázadók, rabszolgák, bűnösök kivégzési módszere volt, amint az Kr. e. 71-ben történt, amikor Crassus leverte a Spartacus-féle rabszolga felkelést és elrettentésül az egyik Rómába vezető út mellett 6000 rabszolgát feszített keresztre. Akárhogy is szépítenénk a dolgot a kereszt végső soron eredetét tekintve egy bitófa. Olyan kivégzőeszköz, mint ma az akasztófa, vagy az villamosszék. S ez a rettenetes kínzószerszám csak azért maradt meg az európai kultúrában, mert Jézus Krisztus, a Megváltó, ezen szenvedett és halt meg.

Egyszer, valahol Erdélyben meghalt a falu részeges, nagy korhely embere. A temetésen az ortodox pópa meghagyta a ministránsnak, hogy a kereszt helyett egy póznára tűzött borosüveget vigyen a temetési menet előtt. Ezután állítólag sokáig nem volt részeges ember a faluban.

A kereszt nem pedagógiai fogás az Isten részéről, nem valamiféle lélektani trükk. Jézus alászállásának és felemelkedésének forrásvidéke Isten feltétlen emberszeretete: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen.” (Jn 3,16) „Az Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy az Isten elküldte a világba egyszülött Fiát” (1 Jn 4,9). János úgy véli: Jézus Krisztus az élő, eleven égő csipkebokor, aki közöttünk verte föl sátorát, akiből Isten nemcsak szól hozzánk, hanem akiben egészen ott van, és általa egészen értünk van. Ha ennyire szeret bennünket az Isten, akkor érthetővé válik: „Isten... nem azért küldte a Fiát a világba, hogy a világot megítélje, hanem hogy a világ üdvösségre találjon általa” (Jn 3,17).

Mindezekből következően, komolyan gondolja Isten, hogy halálosan szeret minket: Jézusban meghal értünk szeretetből. Ez az, amit a legnehezebben értenek meg a kortársak, és sokszor mi magunk is. Miért kellett Krisztusnak meghalnia, miért a kereszten kellett végbevinnie a megváltást? Miért nem inkább dicsőséggel, hatalommal, vagy az ember nagy kérdéseit ellentmondást nem tűrő módon megválaszolva, az értelem és igazság fölényével győzött?

Szeretet és hatalom!? Mit is jelentenek ezek a szavak?!?

És épp itt a lényeg. A kereszt ugyanis: válasz. Nem könnyű, felszínes válasz, hanem véresen komoly. Nemcsak az értelemnek szól, hanem az egész személynek. Általa Isten nem marad meg az ember vallásos gondolatainak szűk körében, hanem legmélyebb zugáig: a halál és az Istentől elhagyottság érzéséig bejárja, és jelenlétével megváltja az ember-létet. Sőt, *leginkább ott* akar találkozni az emberrel, ott van közel hozzánk: a fájdalomban és a sötétségben, ahol a leginkább szükségünk van rá. Ott akar a szenvedésre, halálra, bűnre végérvényes szeretet-választ adni nekünk, amelyet nem is lehet szavakba önteni, csak valahogy közelíteni ilyenformán: „Itt vagyok, itt is veled vagyok!” (vö *Lábnymok a homokban*)

Ezért nem szabad, nem érdemes hát nekünk sem kerülni a keresztet, a Jézussal való találkozás kitüntetett helyét. Ha valóban tőle várjuk a választ, ha tényleg vele akarunk élni. Ha komolyan gondoljuk.

*A kereszt tehát nem pedagógiai fogás az Isten részéről, nem valamiféle lélektani trükk. Hanem **az üdvösséget jelenti és munkálja abban**, aki megvallja bűneit és hisz Krisztus keresztségében. A kereszt üzenete ez, ennek a két egymásba rakott fagerendának. Ami a szeretet felkiáltójele. A kereszt, akár a templomban, útkereszteződésben, nyakunkban vagy házaink, szobáink falán függ, annak jele, hogy ennyire szeret minket az Isten. S ha ennyire szeret minket, akkor nem maradhat ez viszonzás nélkül. Életünkben, hétköznapijainkban válaszoljunk Isten szeretetére felebarátaink és Isten önzetlen, feltétel nélküli szeretetével.*